

# "Yaşıl turizm"

- rahat və qənaətli istirahət

Göygöl rayonunda bunun üçün geniş imkanlar var

Son illər Azərbaycanda turizm infrastrukturunun yaradılması nəinki yerli, eyni zamanda xarici turistlərin də ölkəmizə mərağını xeyli artırılmışdır. Turizm sektorunun dayanıqlı inkişafını və turizmin iqtisadiyyatın aparıcı sahələrində birinə çevrilməsini təmin etmək məqsədilə qəbul olunmuş dövlət programı bu sahənin yüksək tələblər səviyyəsində qurulması naqış imkanlar açmışdır.

Qısa vaxt ərzində daxili və xarici sərmayələrin cəlb olunması, təqdim olunan xidmətlərin keyfiyyət səviyyəsinin beynəlxalq standartlara yaxınlaşdırılması və beleliklə də dünya turizm bazarında rəqabet qabiliyyətinin artırılması nəticəsində ölkəmizdə bir sıra müsbət irəliləyişlərə nail olunmuşdur. Avropa ilə Asiya arasında körpü rolunu oynayan Azərbaycanda iqtisadiyyat, idman, mədəniyyət, incəsənet və digər sahələrdə yüksək nailiyətlər turizmin inkişafında da özünü göstərməyə başlamışdır. Artıq ən mötəbər beynəlxalq tədbirləre evsahibliyi edən Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun aparıcı sahəsi kimi turizmin inkişafı son vaxtlar daha da sürətlənmişdir. Turizmin əksər növlərinin, o cümlədən kənd, müalicə-sağlamlıq, ekoloji, mədəni, sosial, kommersiya, idman, eləcə də xüsusi məraqqə kəsb edən digər sahələre diqqət artmışdır.

Amma respublikamızın iri sənaye şəhərlərindən, həmçinin xarici ölkələrdən gələn turistlərdə



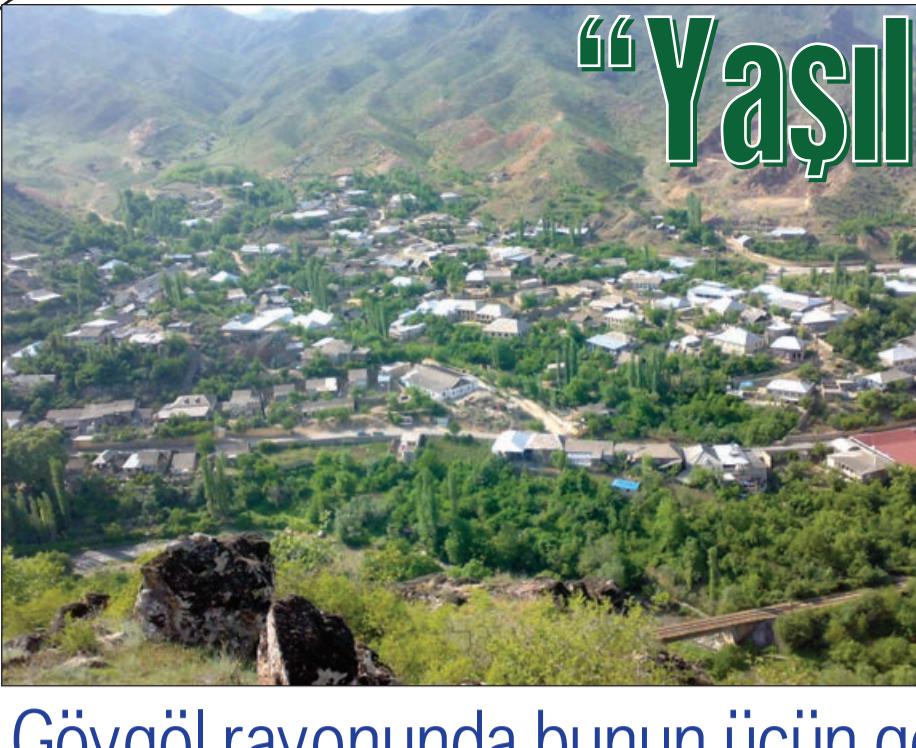
kənd evlərində yaşayıb istirahət etmək meyilləri daha çoxdur. Bunun da başlıca səbəblərindən biri - kənd həyatını yaşamaqla bir müddət səslə-küylü şəhərdən uzaqlaşmaq istəyidir. Adı kənd evlərində yaşayıb istirahət edən bu insanlar kənd həyatından zövq almaqla yanaşı, həm də buna təbii müalicə üsulu kimi baxırlar. Söz yox ki, onların bu istəyini ancaq "yaşıl kənd turizmi" ödəyir ki, bu sahədə də ölkəmizin bölgelərində hər cür şərait var. Bu baxımdan Göygöl rayonu "yaşıl kənd turizmi" üçün daha əlverişli imkanlara malikdir.

## Göygöl şəhərinin 200 ilə yaxın yaşı var

Hazırda rayon mərkəzi olan Göygöl şəhərinin əsası 22 avqust 1819-cu ildə Almanmanın Vyutenburg knyazlığından gəlmış alman koloniistləri tərəfindən qoyularaq Helenendorf adlanılmışdır. İlk dəfə Helenendorfda 56 ailə yaşamışdır. Füsunkar və mənzərəli təbiəti

olan Helenendorfda alman memarlığı üslubunda evlər tikilərək 6 küçə salılmışdır. Burada ümumtəhsil məktəbi, uşaq bağçası, musiqi məktəbi fealiyyət göstərmişdir. Hazırda rayonda mövcud olan Aqrar Sənaye Kombinatının əsas binasını Forer qardaşları tikdirmiş və orada şərab və konyak istehsal etmişlər. Həmin məhsulların çox hissəsi xarici ölkələrə ixrac olunmuşdur.

Ayri-ayrı vaxtlarda Nərimanov, Xanlar, həzirdə isə Göygöl adlanan bu rayon ulu önder Heydər Əliyevin respublikamıza rəhbərlik etdiyi illərdə daha çox inkişaf etmişdir və bu inkişaf indi də davam edir. Rayonun yaşı qədim olmasına da, burada çoxlu sayıda tarixi abidə var. Göygölün ərazisində XII əsər aid qala, XVI əsər aid türbə və anaid məbədi, Müqəddəs Meryəm kilsəsi, XIX əsər aid Lüteran və Qabriel kilsələri, eləcə də xeyli sayıda qədim körpü, kurqan möv-cuddur. Rayona gələn yerli və xarici turistlərə bu abidələr haqqında ətraflı məlumat verilir.



# “Yaşıl turizm”

## - rahat və qənaətli istirahət

### Göygöl rayonunda bunun üçün geniş imkanlar var

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Göygöl rayonu Azərbaycanın qərbində, dağlıq və dağətəyi zonada yerləşir. Ən yüksək nöqtəsi dəniz səviyyəsindən 3724 metr hündürlükdədir. Bənzərsiz təbiətə malik olmaqla zəngin flora və faunası var. Rayon ərazisi şimaldan cənuba 55, qərbdən şərqi 36 kilometr uzanır. Ümumi sahəsi 935,7 kvadratkilometr, əhalisi 59 min nəfərdür. Bir qəsəbə, 39 kəndi olan rayonun iqtisadiyyatının əsasını kənd təsərrüfatı təşkil edir. Əhali əsasən əkinçilik və heyvandarlıqla məşğul olur. Rayon mərkəzindən 15 kilometr məsafədə Gəncə dəmir yolu stansiyası, 12 kilometr məsafədə isə Gəncə beynəlxalq hava limanı yerləşir ki, bu da xarici turistlərin bu bölgəyə səfərlərində başlıca rol oynayır.

#### “Yaşıl turizm” rayon sahilərinə əlavə gəlir gətirir

Azərbaycanda “kənd yaşıl turizmi”ndə əsas yerləşdirmə vasitəsi kimi fərdi yaşayış evlərindən istifadə edilir. Kənd turizminin digər turizm növlərindən üstün cəhəti insanlar üçün çox ucuz başa gəlməsidir. Turizmin bu sahəsinin inkişaf etdirilməsi ölkə iqtisadiyyatında neft sektorundan asılılığı azaldır və işsizliyin aradan qaldırılmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

Yolumuz Göygöl rayonunun Aşıqlı kəndinədir. Gəncədən 10 kilometr məsafədə yerləşən kənddə əməlli-başlı sərnişlik var. Yol kənarlarında qurulmuş təndirlərdə bişirilən çörəklərin etri ətrafa yayılır. Elə həmin yol kənarlarında bu yərlərin dərman bitkiləri olan kəkklikotu, sarı çiçək, qəfliotu, mayçicəyi və s. bitkilər də satılır. Üstəlik addımباşı sac qurub kəta bışırıb satanlarada rast gəlmək olur.

Göygöl Rayon İcra Hakimiyəti başçısının Aşıqlı kəndi üzrə nümayəndəsi Qubad Əliyev söhbət zamanı dedi ki, 1400 nəfər əhalisi olan kənddə 400-ə yaxın ev var. Gəncəyə yaxın olduğundan yay mövsümündə insanlar burada qalmağa daha çox üstünlük verirlər. Hər bir kənd sakini evində turistlər üçün şərait yaradıb. Onlar ikinci gelir yeri olan kənd turizminin inkişafı üçün bütün imkanlardan istifadə edirlər. Qiymətlər də münasibdir. Turistlərin rahat istirahət etmesi üçün yüksək şərait yaradılmış evlərin bir günü 10-20 manat arasında dəyişir. Qazı, suyu, işığı daimi olan kənddə poçt, rabitə, tibb məntəqəsi, internet xidmətləri yüksək səviyyədədir. Keçən il burada 2000 nəfərə yaxın turist dincəlib. Texmini hesablamalara görə, cari ilde bu rəqəmin ondan xeyli çox olacağı gözlənilir.

Nümayəndəliye daha iki kənd-Kökü və Üçbulaq kəndləri də daxildir. Aşıqlı kəndi kimi bu kəndlərə də turistlərin maraqlı böyükdür. Üçbulaq kəndində çıxan təbii “Nurud” suyunun müalicəvi əhəmiyyəti var. Yaşıl meşələr qoynunda yerləşən Üçbulaqda istirahət edənlər maraqlı gezintilərde də iştirak edirlər. Kənd sakinləri turistlərin isteklərinə uyğun olaraq onlara təbii süd məhsulları, xalis bal təklif edirlər ki, onların da qiymətləri bazar qiymətlərindən 2-3 dəfə ucuzdur. Hətta bölgənin təbii təbii yaxından tanış olmaq üçün at belində gezintilər də təşkil edilir. Kənd evlərində qalan turistlər həyətlərdəki meyvələrdən də dada bilirlər.

Hər il yerli və xarici turistlərə xidmət göstərən Aşıqlı kəndinin sakini İkram Məmmədov deyir ki, turistlərin qəbulu üçün evində her cür şərait yaradıb. Bu sahədə hər il rayon icra hakimiyyətində mərəfləndirmə məqsadılə keçirilən tədbirlərde iştirak edir. Evdə turistlərin rahat yaşaması üçün əlavə 4 otaq tikdirib. Hər il 50-60 turist qəbul edir. Duş, mətbəx, istirahət otaqları onların ixтиyarına verilir. Bəzən tək-tək də gələn turistlər olur. Onların razılığı ilə bir neçə nəfər üçün bir yataq otağı

ayırılır ki, bu da gündəlik qiymətlərin aşağı düşməsinə səbəb olur. Bu, həm ev sahibini, həm də turistləri razi salır. Bir nəfər üçün qiymət 10 manat olduqda səhər yeməyi də verilir. Səhər yeməyinə bal, süd, yumurta, çay və çörək daxildir. Əgər turistlər milli mətbəximizin yeməklərindən dadmaq istəsələr, onların isteyinə uyğun yeməklər də hazırlanır.

İldə onlara turist qəbul edən kənd sahini Ədalət Qurbanov isə deyir ki, qonaqları razi salmaq üçün hər il evini temir etdirir, həyət-bacaya əl gəzdirir, evin səliqə-sahmanına diqqət yetirir. Həyətində inək, qoyun-quzu və coxlu sayıda toyuq-cüce, həmçinin at saxlayır. Hacıkənd meşələrini gəzmək üçün at belində gəzintilər təşkil edir.

#### Turistlərin ən çox maraqlı göstərdikləri məkan - Toğanalı

Rayonda ən çox turistin gəldiyi kəndlərdən biri də Toğanalıdır. Təbietin nadir incilərindən olan məşhur Göygölə yaxın ərazidə yerləşən Toğanalıda hər il yüzlərlə

Müsahibimiz onu da qeyd etdi ki, Toğanalı kəndi xarici turistlərin də sevimli yeri dir. Hər il burada Almaniyanan, İsveçrədən, Macarıstandan, İrlandan, Çindən, Türkiyədən, Rusiyadan, hətta Yaponiyadan onlarda turist dincəlib. Ən çox turist isə Almaniyanan gelir ki, bu da təbiidir. Onlar vaxtile burada yaşamış ata-babalarının ərsinə maraq göstərir, keçirdikləri həyat tərzi barədə məlumat əldə edirlər. Bunun üçün isə rayonda bütün imkanlar mövcuddur. Rayon rəhbərliyinin təşəbbüsü ilə vaxtılıq salmış 6 alman küçəsində və həmin küçələrdən evlərdə temir və yenidənqurma işləri görülmüş, XIX əsr Lüteran kilsəsi əsaslı təmir edilmiş, rayonda yaşayan sonuncu alman Viktor Klayn'in ev-muzeyi yaradılmışdır. Söz yox ki, bütün bunlara almaniyalı turistlər böyük maraqla baxır, alman ərsinə göstərilən qayğını razılıqla qarşılıyırlar.

Bakı sakini Həqiqət Cəfərova deyir ki, 10 ildən artıqdır Toğanalıda dincəlib: “Aile üzvlərim burada istirahət etməkdən zövq alırlar. Qiymətlər də münasibdir. Evində qaldığım Aqibət Əliyeva bizə yüksək qayğı göstərir. Bizi kənd ərzaqları ilə təmin edir”.

#### Göygöl - təbietin nadir incisi

Təbietin nadir incilərindən olan Göygöl yaxınlığında istirahət etmək hər kəsin arzusudur. Xüsusiylə gölə yaxın ərazilərdəki kəndlərə maraq daha çoxdur. Bu kəndlərdə qalan turistlər Göygölə asanlıqla gedir və onun gözəlliyindən zövq alırlar. Bu ərazilədə Göygöldən başqa 17 xırda göl də var. Bu göllərdən 14-ü xalq arasında daha çox tanınır. Bunlar Maralgöl, Zəligöl, Qaragöl, Güzgügöl, Ördəkgöl, Ayığöl, Çobangöl, Turistgöl və s. göllərdir. Bu göllərin hər biri özünəməxsus şəkildə gözəl və füsnəkardır.

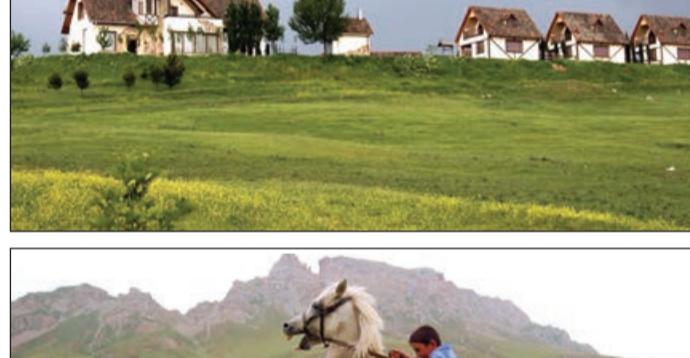
Onları en böyük Göygöldür və onun su səthi 80 hektar, ən dərin yeri 90 metrdir. Azərbaycanın ən gözəl təbii muzeyi adlandırılan bu gölü, eləcə də onun yerləşdiyi əraziləri qorumaq üçün 1965-ci ildə Göygöl Dövlət Təbiet Qoruğu yaradılmışdır. Qorluğun ərazisi 6739 hektardır. Kiçik Qafqaz sırdaşlarının şimal-şərqi hissəsində dəniz səviyyəsindən 1000-3060 metr hündürlükədə yerləşən qorğun heyvanat aləmi bir çox vəhşi məməli və quş növlərindən ibarətdir. Bunların sırasında nəcib Qafqaz maralı, aylı, təkə, cüyür, porsuq, meşə pişiyi, samur, vaşaq, dovşan, dələ, quşlardan Xəzər uları, qara kərkəz, kəklik və digərlərini göstərmək olar.

Rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsinin müdürü Sərqiyyə Hümbətova deyir ki, turistlərin əksəriyyəti Göygölə böyük maraq göstərir. Məhz buna görə də Toğanalı kəndində istirahət etmək istəyənlərin sayı ildən-ilə artır. Xüsusiylə xarici turistlər bu

kənddə dincəlməyə üstünlük verirlər. Göygölə yaxın digər kəndlərə - Yeni Zod, Göyçəkənd, Mixaylovka kəndlərində də istirahət etmək istəyənlərin sayı ildən-ilə artır. Onlar qısa müddət də olsa, kənd həyatı yaşayır, dəha az məsrəfə maraqlı istirahət edirlər. Hesablamalara görə 2015-ci ildə Göygöl ərazisindəki kəndlərdə ümumiyyətdə 51,2 min turist dincəlib. Söz yox ki, cari ildə bu rəqəm xeyli artacaq. Kəndləri gəzerkən biz də bunun şahidi oldug.

Onu da qeyd edək ki, kənd turizminin inkişafında istenilən nəticəni əldə etmek üçün kənd əhalisinin bu istiqamətdə mərəfləndirilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu sahədə kənd əhalisinə yardımçı olmaq, kənd turizminin onlara və yaşadıqları ərazilərə maddi və ekoloji cəhətdən xeyri olmasına izah etmək ən vacib məsələrdəndir. Kənddə yaşayışın hər kəs bilməlidir ki, o, təkçə gəlir əldə etməklə maddi vəziyyətini yaxşılaşdırır, eyni zamanda Azərbaycanın turizm potensialını ortaya qoyur.

Sabir ƏLİYEV,  
“Azərbaycan”



turist dincəlib. Yerli və xarici turistlərin maraq göstərdikləri bu kəndi Göygölə cəmi bir dağ ayırır. Asfalt yolla isə 10 dəqiqəyə Göygölə, həm də onun ətrafında olan digər göllərə getmək mümkündür. Kəndi iki yere ayıran Kürəkçay bu yerlər xüsusi yaraşqı verir. Dağlardan axıb gələn çayın səsi insanlara rahatlıq getirir.

Kənd icra nümayəndəsinin müavini Əli Məmmədov deyir ki, kənddə infrastruktur tamamilə yenilənib. Yaponiya hökumətinin maliyyə dəstəyi ilə 8 kilometr məsafədən kəndə içməli su çəkilib. Sakinlərlə yanaşı turistlər de burada fəaliyyət göstərən tibb məntəqəsindən, poçtdan, kitabxanadan və digər xidmətlərdən yararlanırlar. Bu yaxınlarda isə kənd investisiya layihəsi çərçivəsində 6 kilometr kənddaxili yolda cari temir işləri aparılıb.

Kənde yaxın ərazilərdə “Cənnət məkanı”, “Ağrı dağı”, “Gəncəbasar” və s. istirahət mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Amma turistlər kənd turizmine üstünlük verirlər. Çünkü həmin istirahət mərkəzlərində bir günlük istirahət qiymətləri 100-120 manat arasında dəyişir ki, bu da turistləri qane etmir.